

Универзитет у Крагујевцу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број:404/4
11.02.2020. године

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 15. ст. 3 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта, донео је 11.02.2020. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена Докторска дисертација и Извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата мр Ненада Дугалића, студента докторских академских студија, под називом:

"Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији"

објављивањем на Сајту и у Библиотеци Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, а Извештај Комисије и на Сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата мр Ненада Дугалића образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-7/23 од 22.01.2020. године, доставила је Факултету Извештај о оцени урађене Дисертације (Број: 404 од 05.02.2020. године). Уз Извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно чл. 40. став 8. Закона о високом образовању ("СГ РС" бр. 88/17...67/19) чл. 46. Статута Универзитета у Крагујевцу и чл. 53. Статута Факултета, чл. 15. ст. 2 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта (2017) и Правилника о изменама и допунама Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу (2018), по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт и Библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић

ИЗВЕШТАЈ О ПРОВЕРИ НА ПЛАГИЈАРИЗАМ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

НАЗИВ ДИСЕРТАЦИЈЕ	УЛОГА И ЗНАЧАЈ ЗЕМАЉА БРИКС-а У САВРЕМЕНОЈ ГЛОБАЛНОЈ ЕКОНОМИЈИ	
Кандидат	мр Ненад ДУГАЛИЋ	
Ментор	проф. др Свето ПУРИЋ	
Датум приспећа дисертације на проверу	05.02.2020.	

РЕЗУЛТАТ ПРОВЕРЕ:

☒	УПУЋУЈЕ СЕ У ДАЉУ ПРОЦЕДУРУ
☐	ВРАЋА СЕ НА ДОРАДУ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:

Након спроведене електронске провере обима и садржине текста докторске дисертације УЛОГА И ЗНАЧАЈ ЗЕМАЉА БРИКС-а У САВРЕМЕНОЈ ГЛОБАЛНОЈ ЕКОНОМИЈИ, кандидата мр Ненада Дугалића, коришћењем специјализованог софтвера за детекцију плагијаризма чију лиценцу поседује Универзитет у Крагујевцу, утврђено је да поменута докторска дисертација није плагијат и да може да иде у даљу процедуру.

ПРИЛОЗИ:

ЦД са извештајем у електронском облику.

Датум формирања извештаја	07.02.2020.
Име и презиме, функција	др Јасмина Лабудовић Станковић, члан КПП за ДХ поље
Потпис	

ИЗВЕШТАЈ ЈЕ ИЗРАЂЕН У ДВА ПРИМЕРКА.

ПРИЈЕМО:	05.02.2020		
Орг. јед.	5 год	Број	Датум
08	404		

**ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ**

Предмет: Извештај о урађеној докторској дисертацији под називом „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“ кандидата мр Ненада Дугалића

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, бр. IV-02-7/23 од 22.01.2020. године, формирана је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под називом „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“, кандидата Ненада Дугалића, у саставу: проф. др Милева Анђелковић, редовни професор у пензији на ужој правноекономској научној области Правног факултета Универзитета у Нишу – председник Комисије; проф. др Нада Тодоровић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Право у економији – члан Комисије; проф. др Јасмина Лабудовић Станковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Право у економији – члан Комисије.

На основу прегледа и анализе урађене докторске дисертације, Комисија доставља следећи

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци о кандидату

Кандидат мр Ненад Дугалић рођен је 19. априла 1975. године у Краљеву, где је завршио основну и средњу економску школу. Дипломирао је и магистрирао на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу. Запослен је на Високој пословној школи струковних студија - Београд, где је изабран у звање предавача струковних студија, за уже научне области (1) Економија и (2) Финансије и банкарство. На истој школи изводи наставу из предмета: Макроекономија, Пословне финансије и Међународне пословне финансије, и учествује у комисијама за израду и одбрану завршних и специјалистичких радова. Објавио је више научних радова у научним и стручним часописима и био учесник научних скупова и

конференција у земљи и иностранству. Такође, аутор је и две скрипте које се користе у процесу наставе на Високој пословној школи. Служи се енглеским и руским језиком и поседује знање рада на рачунару (Windows, Word, Excel, Power Point..).

2. Научно-истраживачки рад кандидата

Кандидат је написао и објавио следеће радове:

2.1. Одбрањена магистарска теза

Економски суверенитет у условима глобализације, успешно одбрањен на Економском факултету у Крагујевцу 09.11.2009. године пред Комисијом у саставу: проф. др Властимир Лековић (ментор – Економски факултет Универзитета у Крагујевцу), проф. др Љиљана Максимовић (Економски факултет Универзитета у Крагујевцу) и проф. др Слободан Цветановић (Економски факултет Универзитета у Нишу), 208 страна [COBISS.SR-ID 512398428], M72.

2.2. Списак објављених радова:

- Ненад Дугалић, Место земаља БРИКС-а на глобалној економској мапи света, *Гласник права*, год. X, бр. 2, Правни факултет, Крагујевац, 2019., стр. 117-128, УДК: 330.3(100), ISSN: 1450-8176, M-53.
- Ненад Дугалић, Основни механизми националне економске политике у служби подстицаја конкурентности индустрије земаља у развоју, *Гласник права*, год. X, бр. 1, Правни факултет, Крагујевац, 2019., стр. 91-105, УДК: 339.9(-779), ISSN: 1450-8176, M-53.
- Ненад Дугалић, Специфичности савремене социјалне структуре са посебним акцентом на земље БРИКС-а у глобалној економији, *Форум*, Универзитет у Крагујевцу, 2019., (биће публикован у броју 1/2019).
- Nenad Dugalić, Milan Novović, Place of the National State in Conditions of Global Economy with the Special review of Countries, BRIC-S Members, str. 35-40, Fourth International Scientific-Business Conference *Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations* LIMEN 2018., Belgrade, Serbia, 2018., M-33.

- Ненад Дугалић, Милан Нововић, Механизми владавине корпорација у условима глобалне привреде, *FBIM Transactions*, год. 5, бр. 2, стр. 29-42, doi:10.12709/fbim.05.05.02.04, међународни академски часопис, MESTE NVO, (ed. З. Чеkereвац), Факултет за пословно индустријски менаџмент, Београд и SZ & Associates, Торонто, 2017., М-53.
- Ненад Дугалић, Милан Нововић, Политика одрживог развоја аграра у условима глобалне економије, *Economics & Management: Globalization Challenges*, стр. 82-89, International Scientific Conference EMAN 2017., Ljubljana, Slovenia, 2017., М-33.
- Милан Нововић, Ненад Дугалић, Конкурентност привреда неразвијених земаља у условима слободне трговине, *Економски изазови*, год. 6, бр. 11, стр. 92-107, Нови Пазар: Интернационални Универзитет у Новом Пазару, 2017., М-53.
- Ненад Дугалић, *Међународне пословне финансије*, скрипта (електронски облик), Висока пословна школа струковних студија, Београд, 2017.
- Милан Нововић, Ненад Дугалић, *Монетарне и јавне финансије*, скрипта (електронски облик), Висока пословна школа струковних студија, Београд, 2017.
- Милан Нововић, Ненад Дугалић, Економско вредновање туристичких ресурса Западне Србије у функцији развоја туризма, *Modern management tools and economy of tourism sector in present era: International thematic monograph: thematic proceedings* (ed. Snežana Štetić et al.), стр. 98-114, Association of Economists and Managers of the Balkans, Belgrade and Faculty of Tourism and Hospitality, Ohrid, 2016., М-14.

**II ОЦЕНА РАДА У СКЛАДУ СА КРИТЕРИЈУМИМА ПРАВИЛНИКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ О ПРИЈАВИ, ИЗРАДИ И
ОДБРАНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ, ОДНОСНО
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА (чл. 14. ст. 10)**

1. Опис докторске дисертације

Докторска дисертација „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“ кандидата Ненада Дугалића има 269 страна – формат А4,

маргине 2,5 cm, фонт Times New Roman 12 (фусноте 10), проред 1,5 (фусноте 1). Докторска дисертација има: насловну страну, идентификациону страну, садржај 2 стране, наслови делова рада 7 страна, текст 237 страна (1 слика, 18 графика и 35 табела), литература 27 страна (433 библиографске јединице).

Структуру рада чине следеће целине:

УВОД

Први део

ПОЈМОВНО ОДРЕЂЕЊЕ ТЕРМИНА БРИКС

1. Појам БРИКС-а
2. Развојне димензије процеса интеграција земаља БРИКС-а
 - 2.1. Економска димензија
 - 2.2. Политичка компонента и привредни развој
 - 2.3. Социјално-демографска компонента
3. БРИКС - фактори, тенденције и трендови
4. Однос глобалног и регионалног у светској економији
5. Специфичности позиција земаља у развоју у односу на земље БРИКС-а

Други део

БРИКС, РАЗВОЈ И МОГУЋНОСТИ ДИСПЕРЗИЈЕ

1. Институционалне претпоставке БРИКС-а
2. БРИКС - нови покретач светске економије
 - 2.1. СДИ - детерминанта привредног развоја
 - 2.2. Утицај трговине на позицију земаља БРИКС-а
3. Нова расподела светског економског простора и сељење капитала са Запада на Исток
4. Економски раст и развој земаља БРИКС-а кроз призму животне средине
5. Ширење утицаја земаља БРИКС-а (пре свега Кине и Русије) кроз Шангајску организацију за сарадњу

Трећи део

МАКРОЕКОНОМСКА ПОЛИТИКА ЗЕМАЉА БРИКС-а

1. Економска политика и социјална неједнакост
 - 1.1. Богатство ресурсима и дипломатски утицај
 - 1.2. Смањење сиромаштва
2. Политика кредитирања и финансирање развоја земаља Трећег света
3. Пољопривредна политика и сигурност хране
4. Конкурентност привреда земаља БРИКС-а на светском тржишту
5. Неолиберализам и земље БРИКС-а

Четврти део

ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ УТИЦАЈ ГРУПЕ БРИКС

1. Национални интерес - основна друштвена одговорност
2. Однос земаља БРИКС-а према остатку света
3. Могућност успостављања баланса између земаља БРИКС-а и других блокова
4. Дигитална технологија и иновативни развој

Пети део

РЕФЛЕКСИЈЕ УТИЦАЈА ГРУПАЦИЈЕ БРИКС НА СРБИЈУ

1. Улога земаља БРИКС-а у привредном развоју Србије и њеним односима са иностранством
2. БРИКС - нова извозна шанса српске пољопривреде
3. Значај спољне трговине Србије са земљама БРИКС-а
4. Србија у новој глобалној економској констелацији
5. Савез земаља БРИКС-а - аргументи „за“ и „против“

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

Докторска дисертација садржи увод, пет делова, закључак и литературу.

У уводном делу дисертације (1-6 стр.) кандидат посвећује пажњу предмету, циљевима, хипотезама и методама истраживања, како би укратко описао материју која је кроз наредне делове детаљно анализирана.

У првом делу рада (7-65 стр.) „Појмовно одређење термина БРИКС“, анализирају се кључни аспекти појмовног одређења термина БРИКС. Разматрају се релевантни аспекти различитих димензија процеса интеграција земаља БРИКС-а, почев од економије, политичке и привредне димензије, па све до социјално-демографске компоненте. Анализирани су кључни фактори, тенденције и трендови групе БРИКС, као и однос глобалног и регионалног у светској економији. Специфична позиција земаља у развоју се такође манифестује кроз све већу повезаност и међузависност појединих привреда и друштава преко развијених информационих мрежа, тржишта и капитала. Правила и принципи глобализације добијају атрибуте универзалности, а светска привреда је све више хомогенија.

У другом делу рада (66-104 стр.) „БРИКС, развој и могућности дисперзије“, акценат је стављен на развој и могућност ширења групе БРИКС. То се, пре свега, односи на институционалне претпоставке, стране директне инвестиције - као детерминанту привредног развоја и слободну трговину. С обзиром на то да се глобализација заснива на идеји укидања граница за проток људи, робе и капитала, слободна трговина за земље БРИКС-а значи приступ на страна тржишта без ограничења и препрека за извоз њихове робе, у првом реду сировина. Иако је, последњих двадесет година укидањем ограничења на кретање капитала дошло до великог повећања токова СДИ, њихов највећи обим је био усмерен ка развијеним земљама. Међутим, нова расподела светског економског простора и сељење капитала са запада на исток може да се објасни чињеницом да постоје позитивне екстерналије повезане са технолошким иновацијама и формирањем хуманог капитала као што су на пример образовање и обука. Такође, очување животне средине је једно од најважнијих питања у процесу економског раста и развоја свих земаља света, па тако и земаља групе БРИКС.

У трећем делу рада (105-152 стр.) „Макроекономска политика земаља БРИКС-а“ анализирана је макроекономска политика земаља БРИКС-а. У протеклих неколико деценија земље БРИКС-а су имале важну улогу у светској економији у смислу укупног износа производње, дестинација инвестиционог капитала и потенцијалних потрошачких тржишта. Економска политика одрживог раста и социјалне укључености земаља БРИКС-а помогле су у стабилизацији глобалне економије, стварању нових радних места, смањењу сиромаштва и борби против неједнакости. Такође, богатство ресурсима има кључни утицај у дипломатској сфери свих земаља БРИКС-а. Међутим, пољопривредна политика је на врху агенде ове групације. Велика пољопривредна производња ових пет земаља

је од кључне важности за гарантовање сигурности хране у свету. Оне поседују једну трећину светске пољопривредне површине.

У четвртом делу рада (153-188 стр.) *„Друштвено-економски утицај групе БРИКС“* обрађује се утицај глобализације на економију и друштво земаља БРИКС-а, као и друштвено-економски утицај групе БРИКС на остатак света. Савремена глобална економија, поред високог степена развоја производних снага и интеграција привреда у земљама светског центра, има и своју другу страну. Она се огледа у подељености и фрагментацији на другом полу света, у земљама светске полупериферије и периферије. Привреде ових земаља карактерише висок степен неразвијености, презадужености и зависне модернизације. Њихов излаз из такве ситуације је везивање за неку групу земаља која нуди сарадњу на равноправној основи и без мешања у унутрашња питања других земаља. Управо таква групација јесу земље БРИКС-а. Истовремено, иновацијски процеси су блиско повезани са процесима интеграција, који ће се обрађивати у овом делу рада. Степен учешћа државе на међународном тржишту иновација одређује укупан ниво националне економске конкурентности.

У петом делу рада (189-231 стр.) *„Рефлексије утицаја групације БРИКС на Србију“*, анализирају се рефлексије утицаја групе БРИКС на Републику Србију. Значај групације БРИКС за Србију у смислу повећања њеног извоза је, без сумње, велики. Србија има традиционално добре политичке односе са овим земљама и сличне ставове по бројним питањима. Све оне подржавају суверенитет и територијални интегритет Србије и вољне су да и економске односе подигну на виши ниво. Иако је извоз из Србије на тржишта земаља БРИКС-а скроман, шансе за његово повећање су велике, посебно када се има у виду да је на том тржишту преко три милијарде потрошача. Да ли ће Србија искористити постојеће шансе то зависи од ње саме.

У Закључку (232-237 стр.) кандидат сумира резултате свог истраживања. У најопштијим цртама се исказују основне идеје рада, односно најзначајнији ставови и аргументи кандидата.

2. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Актуелно стање у области истраживања је такво да привлачи све већу пажњу економских аналитичара, експерата и креатора макроекономске политике широм света. Појава групе БРИКС на међународној сцени је од изузетног значаја за светску економију, а посебно за неразвијене земље. Улога земаља БРИКС-а као нових протагониста у међународној развојној сарадњи се рапидно мења. Током

последње две деценије порасла је њихова како финансијска тако и техничка помоћ и утврђени су различити начини и средства економског карактера сарадње са земљама у развоју. На тај начин прогресивни значај БРИКС групе у економском смислу рефлектује се и у политичком погледу, због чега земље БРИКС-а траже промене у архитектури међународне развојне политике. Позитивна искуства и развојни путеви земаља БРИКС-а могу дати значајан допринос другим земљама које настоје да дефинишу сопствене моделе економског развоја. Такође, спољноекономске везе са економијама у успону подразумевају добро познавање њихових тржишта и благовремено прилагођавање тржишним променама. Тема је значајна и за Републику Србију, као земљу која претендује да постане чланица ЕУ, а такође, остварује и спољнотрговинску размену са земљама БРИКС-а, уз интерес унапређења те размене и сопственог развојног модела.

Анализа стања у области истраживања даје посебну перспективу при сагледавању и проучавању друштвено-економских проблема, са којима се суочавају земље БРИКС-а. Иако се ових пет земаља разликује у многим аспектима, свака од њих је економска сила у успону. Дисертација даје одговор на питање, како те силе у успону, са огромним међусобним историјским, географским, културним, језичким, верским, економским и политичким разликама, могу да имају исте тежње, као и да заједнички делују. Та јединствена перспектива је неопходна да би се боље разумели економски раст и друштвени развој економских сила у успону. У овом раду је експлицитно указано на дубоке промене у земљама БРИКС-а које ће одредити њихову будућност, али и у великој мери обликовати друштвено-економски амбијент сутрашњице.

3. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у научној области

Комисија је мишљења да је кандидат правилно употребио солидну научно-истраживачку грађу. При томе, исправно је навео ставове, мишљења и идеје других аутора, независно од тога да ли их је цитирао или се само позвао на њих, чиме их је јасно раздвојио од сопствених ставова. Из заузетих ставова и установљених предлога уочава се мисаоно-логички пут кандидата, што указује да су они резултат његових промишљања. Приликом расправљања о бројним спорним питањима, кандидат је испољио научну самосталност аргументовано се залажући за праведнију позицију имајући у виду коју земље БРИКС-а имају у савременој глобалној економији. Полазећи од овакве свеобухватне анализе развоја и могућности дисперзије групе БРИКС, Комисија несумњиво констатује оригиналност идеје и начина анализе проблема.

4. Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

Кандидат Ненад Дугалић је у свом досадашњем раду објавио више научних радова међу којима издвајамо оне који су у непосредној вези са темом докторске дисертације:

- Nenad Dugalić, Milan Novović, Place of the National State in Conditions of Global Economy with the Special review of Countries, BRIC-S Members, str. 35-40, Fourth International Scientific-Business Conference *Leadership & Management: Integrated Politics of Research and Innovations* LIMEN 2018., Belgrade, Serbia, 2018., DOI: <https://doi.org/10.31410/limen.2018.35>, UDK: 005(082) 658(082) 001.895(082) 330(082), COBISS.SR-ID 273745676, M-33.

Предмет интересовања кандидата у овом раду је место националне државе у условима глобалне економије уз осврт на земље БРИКС-а. Појава блока земаља под називом БРИКС (Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка), постао је један од најмаркантијих догађаја у савременој међународној арени. Многи познаваоци међународних односа тврде да овај блок земаља представља битан фактор и да има одређену снагу која ће, вероватно, битно утицати на значајну реформу архитектуре глобалног економског и у складу са њим политичког система. У том смислу, изазов за развијене али и земље у развоју, јесте, како да одговоре овим изазовима помоћу отворене и ангазоване државе на глобалном нивоу. Наиме, теоретичари глобализације истичу да ће заједнички проблеми сјединити судбине различитих националних држава које се налазе на разним крајевима света. Зато, како кандидат наводи, аргументи о непотребној улози државе у међународним односима делују неубедљиво и још увек нису успели да ослабе моћ националних држава.

- Ненад Дугалић, Основни механизми националне економске политике у служби подстицаја конкурентности индустрије земаља у развоју, *Гласник права*, год. X, бр. 1, Правни факултет, Крагујевац, 2019., стр. 91-105, УДК: 339.9(-779), ISSN: 1450-8176, COBISS.SR-ID 65313282, M-53.

У овом раду кандидат ставља акценат на економску политику у процесу глобализације која подразумева да свака национална држава, неминовно мора изградити сопствену националну стратегију развоја економије. Таква стратегија развоја би требало, између осталог, да одреди како креирати економску политику која треба да минимизира негативне утицаје процеса глобализације. То подразумева, како кандидат констатује, укључивање у међународне токове, пре свега, кроз изградњу отворенијег система националне економије и на тој основи остваривање учешћа путем сопствених привредних субјеката који су мотивисани за обављање пословних активности на међународном тржишту рада, услуга, технологије и капитала. При свему томе, морала би да буде јасно истакнута економска оправданост неопходности институционалне инфраструктуре, без које

не би могла да се изгради привреда заснована на тржишним принципима. Зато, само у случају када постоји јасна економска политика, могуће је развити привреду и повећати њену конкурентност.

- Милан Нововић, Ненад Дугалић, Конкурентност привреда неразвијених земаља у условима слободне трговине, *Економски изазови*, год. 6, бр. 11, стр. 92-107, Нови Пазар: Интернационални Универзитет у Новом Пазару, 2017., UDK: 338.339.137.2 339.13.012.42(1-773), COBISS.SR-ID 189878796, M-53.

Кандидат у овом раду апострофира слободну трговину као велику конкурентску предност, али само када се одвија између партнера који су на упоредивом нивоу економске развијености. Уосталом, историја међународних трговинских односа указује и да су садашње високо развијене земље у првим фазама свог развоја користиле одређене протекционистичке мере док нису достигле неопходан ниво развијености који им је омогућио равноправније укључивање у светске трговинске токове. Зато се у раду истиче да је потребно омогућити земљама у развоју, поготово оним најсиромашнијим, да уз сарадњу пронађу свој пут развоја који ће им омогућити да што пре отворе своја тржишта и искористе предности укључивања у глобалну светску трговину.

- Ненад Дугалић, Милан Нововић, Политика одрживог развоја аграра у условима глобалне економије, *Economics & Management: Globalization Challenges*, стр. 82-89, International Scientific Conference EMAN 2017., Ljubljana, Slovenia, 2017., ISBN 978-86-80194-06-6, COBISS.SR-ID 240265228, M-33.

У овом раду је презентован проблем употребе савремених техничко-технолошких достигнућа у пољопривредној производњи који би могао да нанесе, а већ и наноси, велике негативне последице одрживом развоју производње здраве хране. Зато, у условима глобализације, одрживи развој у области аграра постаје један од најважнијих задатака. Проналажење нових механизма за реализацију аграрне политике излази ван оквира националних држава и поприма значај глобалног питања са којим се сусрећу све земље света. За земље у развоју ово питање је повезано са жељом да се унапреди амбијент у коме пољопривредна предузећа и породична земљорадња раде и опстају. Због тога је, према аутору, неопходно очувати производњу здраве органске хране у довољним количинама како би се обезбедила прехранбена сигурност где би се поменуто обезбеђење вршило пре свега кроз земљишне реформе.

- Ненад Дугалић, Специфичности савремене социјалне структуре са посебним акцентом на земље БРИКС-а у глобалној економији, *Форум*, Универзитет у Крагујевцу, 2019., (биће публикован у броју 1/2019).

Раслојавање и растућа економска асиметрија унутар појединих земаља је мотивисало аутора да у овом раду обради специфичности савремених социјалних тенденција. Наиме, све је више видљива чињеница да све мање богатих појединаца поседује све већи капитал, док је с друге стране све већи број људи испод доње границе егзистенцијалног минимума. Паралелно са растом глобалног БДП-а, неједнакост дохода је у сталном порасту. У раду се наводе земље БРИКС-а као типичан пример. Зато се предлажу економске политике које ће користити од напретка глобалне економије равномерно распоредити и на тај начин смањити растућу асиметричност развоја у свету.

- Ненад Дугалић, Место земаља БРИКС-а на глобалној економској мапи света, *Гласник права*, год. X, бр. 2, Правни факултет, Крагујевац, 2019., стр. 117-128, УДК: 330.3(100), ISSN: 1450-8176, М-53.

У раду се наводи да економска снага земаља БРИКС-а, која потиче из величине њихових економија, даје им за право да заузму једну од централних позиција на глобалној мапи света. Такав економски значај земаља БРИКС-а је био могућ, имајући у виду њихово велико богатство природним ресурсима. Наиме, оквири националне политике ресурса поткрепљују тврдњу о статусу БРИКС-а као ресурсне суперсиле, јер им високи нивои државне контроле омогућавају да искористе ресурсе за постизање одређених глобалних циљева.

5. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија је мишљења да докторска дисертација под називом „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“, кандидата Ненада Дугалића испуњава захтеве у погледу обима и квалитета у односу на пријављену тему. Садржина урађене докторске дисертације, као и коришћена литература, одговарају пројекту дисертације наведеном у пријави теме. Приликом обраде предмета истраживања, коришћена је одговарајућа методологија, примерена научном истраживању у области економије. Рад је квалитетно систематизован, при чему је логичким следом тематских целина омогућен континуитет излагања. Теоријска мишљења изложена су научно утемељено, што доприноси садржински свеобухватној расправи која претпоставља завидан ниво научне информисаности. Разматрање ставова компаративне теорије и праксе као и тумачење решења националних економских политика и међународних економских система дају докторској дисертацији несумњиви квалитет.

6. Научни резултати докторске дисертације

На основу свеобухватне анализе предмета докторске дисертације, кандидат је дошао до неколико значајних научних резултата, у теоријском али и у практичном смислу, од којих издвајамо следеће:

- Кандидат јасно и прецизно маркира плурализам проблема и дилема које постоје и које се везују за ову тематику, оправдавајући научну целисходност да се насловљеној теми посвети дужна истраживачка пажња, која је присутна у његовом научно-истраживачком и методолошком приступу од почетка до краја израде дисертације;
- Аутор теоријски надограђује реална искуства садржана у једној рационално консолидованој и коректно изложеној економској ретроспективи, утврђујући концептуалне основе за дефинисање улоге и значаја земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији;
- У дисертацији се анализира читав низ економских појава и процеса, који по својој садржини и карактеру блиско кореспондирају са циљевима земаља БРИКС-а, на начин да кандидат чини искорак у правцу промишљања њиховог међусобног интерактивног компатибилитета;
- Кандидат осветљава и детерминише став о мултидимензионалним аспектима посматраног предмета дисертације, са акцентом на његову економску садржину и практичну примењивост, уз консултовање практичних искустава из међународног привредног развоја;
- Кандидат се бави темом која је само једна од тема која спада под широку лепену процеса глобализације, те чланови Комисије потпуно јасно уочавају интенцију кандидата ка једној обухватној, пре свега економској опсервацији теме, нудећи међусобно условљено и компатибилно гледиште проблематике;
- Кандидат је јасно у свом раду осветлио низ релевантних питања која се односе на природу и смисао организовања пет земаља (Бразила, Русије, Кине, Индије и Јужне Африке) са различитих континената у једну групацију познату под акронимом БРИКС, друштвено-историјске и системске услове из којих је она настала, њене кључне носиоце, као и различита и супротстављена становишта за њено постојање;
- Кандидат указује, поред тога, и на могућности експлоатације користи од једне такве организације, као што је БРИКС групација, посебно имајући у виду неразвијене земље, и чиме на основу тих сазнања апострофира и могућности за остваривање мултиполарности у савременим условима глобалне економије;
- Дат је, такође, предлог како се може избећи негативан сценарио развијања глобализације и започети сложено спајање светских растућих економија, без прекида јединственог финансијског и економског континуитета;

- На крају, кандидат упућује на врло снажне рефлексије утицаја које група БРИКС има на Републику Србију и предлаже конкретна решења.

7. Применљивост резултата у теорији и пракси

Израдом докторске дисертације на кандидовану тему, „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“, очекује се да она посебно у домаћој научној јавности, барем мало осветли значај БРИКС групације у друштвено-економским односима савременог света. Као подстицај за даља истраживања дисертација може представљати веома добру основу за теоријско изучавање ове, већ двадесет година, актуелне појаве. С обзиром на то да се данас води све чешћа дебата око одрживости и релевантности групе БРИКС, практичне домете ове дисертације треба тражити у правцу повећања српског извоза у ове земље, што се постиже имплементацијом одговарајуће стратегије од стране креатора домаће економске политике. Посебна пажња придаје се настојању кандидата да се у оквиру практичних ефеката овог истраживања акцентује пољопривреда као привредна област у којој Србија има велике шансе за остваривање својих националних циљева.

8. Начин презентовања резултата научној јавности

Резултати докторске дисертације биће представљени научној и стручној јавности путем реферата на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству. Погодан начин презентовања резултата докторске дисертације су и научни чланци који ће се објављивати у домаћим и страним научним и стручним часописима и зборницима радова. Поред тога, учешће на округлим столовима и другим видовима научне и стручне дебате омогућиће кандидату да представи своје ставове и мишљења. Доктринарна гледишта и компаративна искуства могу се презентовати у облику продубљених предавања на вишим нивоима студија економије. Комисија је мишљења да уз одговарајућа садржинска и структурна прилагођавања, докторска дисертација кандидата може бити објављена у виду научне монографије.

III ZAKЉUЧNA OCENA KOMISIJE

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација под називом „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“, кандидата мр Ненада Дугалића испуњава услове за јавну одбрану.

IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

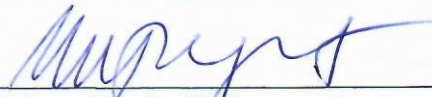
На основу извршене анализе и оцене рада, Комисија сматра да докторска дисертација „Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији“, кандидата мр Ненада Дугалића у потпуности испуњава услове за јавну одбрану и предлаже Наставно-научном већу Правног Факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, да прихвати овај Извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

Крагујевац-Ниш, фебруар 2020. године

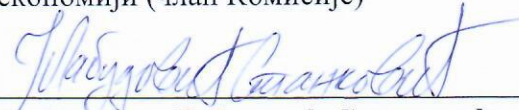
КОМИСИЈА:

Др Милева Анђелковић, редовни
професор Правног факултета у пензији
Универзитета у Нишу, ужа правноекономска
научна област (председник Комисије)

Др Нада Тодоровић, редовни
професор Правног факултета Универзитета у
Крагујевцу, ужа научна област Право у
економији (члан Комисије)

Др Јасмина Лабудовић Станковић, ванредни
професор Правног факултета Универзитета у
Крагујевцу, ужа научна област Право у
економији (члан Комисије)